

Сосновська Яна

слухач магістерської програми
Західноукраїнський національний університет
м. Тернопіль

ВИБІР МЕТОДІВ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ ДЛЯ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ

Враховуючи той факт, що на рівні підприємства або стратегічної бізнес-одиниці має бути здійснений вибір методу стратегічного управлінського обліку, одночасне комплексне використання всіх методів є неможливим як з позиції економічної доцільності, так і через відсутність такої потреби на рівні суб'єктів прийняття стратегічних управлінських рішень. Це пов'язано тим, що значна кількість методів частково перетинаються між собою, досліджуючи одні й ті ж аспекти функціонування внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства дещо під іншим кутом зору, в різних розрізах надаючи інформацію стратегічного характеру. До того ж, існуючі методи значно відрізняються між собою за обсягом охоплення явищ, наприклад, система збалансованих показників ("Balanced Scorecard") охоплює всю діяльність підприємства, а управлінський облік брендів ("Brand Management Accounting") стосується лише торговельних марок підприємства.

На думку Арутюнової Д. В. [1, с. 40-41], існують такі типи ключових факторів успіху: пов'язані з технологією; пов'язані з виробництвом; пов'язані з розподілом; пов'язані з маркетингом; пов'язані з кваліфікацією; пов'язані з можливостями підприємства тощо. Саме врахування спектру факторів успіху повинне визначати набір методів і технік обліку.

У той же час, на думку проф. Бруханського Р. Ф., потребує обґрунтування доцільність одночасного застосування декількох методів стратегічного управлінського обліку [3, с. 311]. Зокрема, чи не буде заважати одночасне їх використання на підприємстві ефективності функціонування системи стратегічного менеджменту через переважання суб'єктів прийняття рішень зайвою обліковою інформацією стратегічного характеру? [2, с. 34].

Відповідь на це запитання спробували дати хорватські дослідники Б. Рамляк та А. Рогошіч, дослідивши діяльність 400 найбільших хорватських компаній. Автори висунули наукову гіпотезу, що синергетичний ефект від реалізації різних методів стратегічного управлінського обліку має позитивний вплив на управління витратами та їх скорочення. За результатами дослідження [4, с. 99] дана гіпотеза була підтверджена, зокрема, було емпірично доведено, що існує позитивний синергетичний ефект у результаті одночасного застосування декількох методів стратегічного управлінського обліку, зокрема, виникає краще розуміння діяльності підприємства з позиції стратегічних перспектив, підвищується ефективність стратегічного контролю витрат.

Таким чином, на підприємстві одночасно можуть використовуватись декілька методів стратегічного управлінського обліку за умови, якщо вони охоплюють різні етапи побудови, реалізації або контролю виконання стратегії та відповідають критеріям вибору методів. Остаточне рішення щодо доцільності застосування одного або декількох методів стратегічного управлінського обліку має бути прийняте не на рівні бухгалтерської служби, а вищим керівництвом підприємства, що відповідає за побудову системи менеджменту.

Список використаних джерел

1. Арутюнова Д. В. Стратегический менеджмент: Учебное пособие. Таганрог: Изд-во ТТИ ЮФУ, 2010. 122 с.
2. Бруханський Р. Ф. Побудова методик стратегічного управлінського обліку на підприємствах. Бухгалтерський облік і аудит. 2014. № 9. С. 27-36.
3. Бруханський Р. Ф. Поняття стратегічного управлінського обліку. Інноваційна економіка. 2014. № 4. С. 310-313.
4. Ramljak Br., Rogošić A. Strategic management accounting practices in Croatia. The Journal of International Management Studies. 2012. Volume 7, Number 2. P. 93-100.